

De Berkenschutse in Heeze is een cluster 3 LZK (v)so school die zich toelegt op leerlingen met epilepsie. Doordat epilepsie relatief weinig voorkomt, onderscheidt zij zich op een aantal wezenlijke punten van andere cluster 3 scholen.

Er zijn maar twee van zulke scholen in Nederland. Hierdoor is de reisafstand vanaf de woonplaats voor veel leerlingen zo groot, dat het begeleiden van leerlingen in het regulier onderwijs vanouds een belangrijke plaats heeft ingenomen. De Berkenschutse verzorgt dan ook al vanaf 1985 ambulante begeleiding, op een flexibele wijze, optimaal aangepast aan de behoeften van leerling en leerkracht, zonder daarbij gehinderd te worden door bureaucratische regelgeving. Door goede voorlichting en gerichte adviezen kan voorkomen worden dat een kind over- of ondervraagd wordt, en daarmee worden zijn kansen op goed (passend) onderwijs vergroot.

Van belang hierbij is dat De Berkenschutse nauw gelieerd is aan epilepsiecentrum Kempenhaeghe, waarmee intensief wordt samengewerkt. Neurologen die constateren dat hun jonge patiënten op school hinder ondervinden van onvoldoende kennis over epilepsie bij de leerkrachten, kunnen de ambulante dienst vragen om begeleiding voor de leerling te verzorgen. Ambulant begeleiders worden door Kempenhaeghe voortdurend bijgeschoold over de laatste ontwikkelingen op het vakgebied. De samenwerking tussen neuroloog, ambulant begeleider en andere epilepsiedeskundigen resulteert in een geïntegreerde aanpak die zowel de behandeling van de epilepsie als de leerontwikkeling en het welbevinden van de leerling ten goede komt.

De invoering van leerlinggebonden financiering in 2003 heeft voor de De Berkenschutse vooral geresulteerd in een bureaucratisch keurslijf met veel tijd- en geldverslindend papierwerk. Niet langer was het mogelijk de inzet van ambulante begeleiding flexibel aan te passen aan de behoefte. De bezwaren die bestaan tegen de leerlinggebonden financiering van 2003 worden dan ook wel erkend. Echter met de afschaffing ervan dreigt nu ook de wijze van ambulante begeleiding en expertiseopbouw van De Berkenschutse zoals die sinds 1985 heeft plaatsgevonden verloren te gaan.

De intentie van Passend Onderwijs is dat de leerkrachten in het regulier onderwijs zelf expertise opbouwen over de verschillende ziektebeelden en stoornissen. Te verwachten is dat hierbij het accent zal liggen op veel voorkomende stoornissen zoals ADHD of autisme. Het loont niet om alle leerkrachten te scholen in ziektebeelden waarmee zij niet of zelden te maken krijgen. Leerlingen met epilepsie dreigen hiervan het slachtoffer te worden. Hierbij speelt mee dat veel van hen een vorm van epilepsie hebben die minder zichtbaar is, maar wel grote invloed heeft op hun welbevinden en leerresultaten. Ongemerkt missen zij veel leerstof, maar zij vallen niet op door gedragsproblemen in de klas. De leerkracht zal bij gebrek aan kennis niet onderkennen welke rol de epilepsie speelt bij hun stagnerende leerontwikkeling. Voor de school ontbreekt de noodzaak om in te grijpen, en bij gebrek aan eigen kennis hierover de expertise elders in te kopen.

Gevreesd moet worden dat er veel tijd verstrijkt voordat scholen de rol van epilepsie bij een stagnerende leerontwikkeling onderkennen, dat zij inzien dat kennis hierover bij de leerkracht en zelfs binnen het samenwerkingsverband ontbreekt, en dat het nodig is expertise van elders in te roepen. Het tijdspad dat is uitgezet voor de invoering van Passend Onderwijs zal er in resulteren dat de expertise en de ambulante begeleiding van De Berkenschutse bij gebrek aan middelen zijn weggesaneerd voordat de samenwerkingsverbanden dit gat kunnen opvullen.

Dit kan voorkomen worden door de situatie van voor 2003 min of meer te herstellen. Die sluit immers naadloos aan op de doelstellingen van Passend Onderwijs. Door het wegvallen van de tijd- en geldverslindende bureaucratie van de leerlinggebonden financiering van 2003 kan dat tegen lagere dan de huidige kosten. Ik denk dan ook dat het goed zou zijn wanneer de minister de ambulante diensten van de De Berkenschutse en De Waterlelie (collegaschool voor kinderen met epilepsie in Heemstede) binnen het Passend Onderwijs een speciale positie geeft. Er kan afgesproken worden dat voor een vastgesteld en gelijkblijvend budget alle leerlingen met epilepsie in Nederland die begeleiding nodig hebben ook begeleiding krijgen. Op die manier krijgen de leerlingen met epilepsie het passend onderwijs waarop ze recht hebben terwijl de expertise over epilepsie behouden blijft.

Ria Koerhuis
ambulant begeleider vanuit De Berkenschutse sinds 1998